

KẾT QUẢ TÌM KIẾM THĂM DÒ DẦU KHÍ GIAI ĐOẠN 2011 - 2022 VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP THU HÚT ĐẦU TƯ VÀO CÁC LÔ MỎ TRÊN THỀM LỤC ĐỊA VIỆT NAM

**Hoàng Anh Tuấn¹, Trịnh Xuân Cường¹, Nguyễn Văn Khương¹, Nguyễn Linh Thái¹
Trịnh Huy Hùng¹, Nguyễn Trung Hiếu², Nguyễn Quang Tuấn²**

¹Tập đoàn Dầu khí Việt Nam

²Viện Dầu khí Việt Nam

Email: tuanha03@pvn.vn

<https://doi.org/10.47800/PVSI.2023.01-06>

Tóm tắt

Đến 30/6/2023, trên thềm lục địa Việt Nam có hơn 80 lô dầu khí mở và hoàn trả diện tích (lô mở). Tiềm năng dầu khí có thể thu hồi từ các mỏ và lô mở của Việt Nam dự báo còn lại khoảng 1,5 - 2 tỷ m³ dầu quy đổi, trong đó dầu và condensate chiếm khoảng 30%, khí chiếm khoảng 70%.

Trên cơ sở kết quả tìm kiếm thăm dò dầu khí giai đoạn 2011 - 2022, kết hợp với những điều chỉnh tích cực của Luật Dầu khí (Luật số 12/2022/QH15 được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XV, kỳ họp lần thứ 4 thông qua ngày 14/11/2022, có hiệu lực thi hành từ ngày 1/7/2023), nhóm tác giả đề xuất một số giải pháp nhằm tăng cường thu hút đầu tư vào các lô mở trên thềm lục địa Việt Nam thời gian tiếp theo.

Từ khóa: Tìm kiếm thăm dò dầu khí, tiềm năng dầu khí, lô mở, hợp đồng chia sản phẩm, Luật Dầu khí.

1. Giới thiệu

Tổng trữ lượng dầu khí đã phát hiện tại Việt Nam ước tính đến ngày 31/12/2022 đạt 1,56 tỷ m³ dầu quy đổi; trong đó, dầu và condensate chiếm khoảng 766 triệu m³, tương đương 48%; khí chiếm khoảng 800 tỷ m³, tương đương 52%. Tiềm năng dầu khí có thể thu hồi từ các bể trầm tích còn lại dự báo khoảng 1,5 - 2 tỷ m³ dầu quy đổi (dầu và condensate chiếm khoảng 30%; khí chiếm khoảng 70%), trong đó khoảng 50% phân bố ở các khu vực nước sâu, xa bờ, điều kiện thi công thực địa khó khăn, phức tạp [1].

Giai đoạn 2011 - 2022, trong số 24 hợp đồng dầu khí (PSC) được ký mới trên thềm lục địa Việt Nam có 21 PSC được ký trong giai đoạn 2011 - 2015 [2]. Số lượng PSC ký mới trong từng giai đoạn phản ánh sự quan tâm và mức độ đầu tư của các công ty/nhà thầu dầu khí vào lĩnh vực tìm kiếm, thăm dò và khai thác dầu khí trên thềm lục địa Việt Nam.

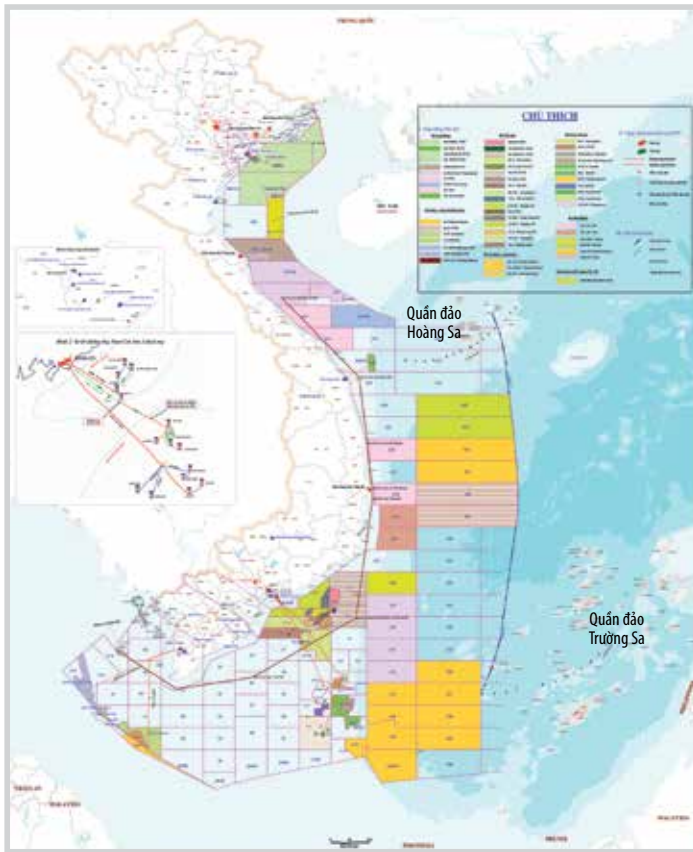
Trong giai đoạn 2011 - 2015, trung bình mỗi năm có 4 PSC được ký mới, tập trung ở khu vực có tiềm năng cao như các bể Sông Hồng, Cửu Long, Nam Côn Sơn cho đến khu vực nước sâu, xa bờ ở các bể Tư Chính - Vũng Mây, Phú Khánh hay bể trầm tích cổ (bể Mesozoic Phú Quốc).

Trong giai đoạn 2016 - 2022, hoạt động tìm kiếm thăm dò và khai thác dầu khí tại Việt Nam gặp nhiều bất lợi do giá dầu suy giảm ở mức thấp kéo dài, ảnh hưởng tiêu cực của đại dịch Covid-19 hay cơ chế chính sách chưa thực sự khuyến khích các nhà đầu tư..., và chỉ có 3 PSC được ký mới. Luật Dầu khí mới ban hành - Luật số 12/2022/QH15, được Quốc hội thông qua ngày 14/11/2022, có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/7/2023 (sau đây gọi tắt là Luật Dầu khí năm 2022) được nhận định có nhiều quy định sửa đổi phù hợp với tình hình thực tế triển khai các hoạt động dầu khí tại Việt Nam. Việc vận dụng linh hoạt các điểm thay đổi tích cực của Luật Dầu khí, kết hợp với các giải pháp đồng bộ về khoa học - công nghệ và cơ chế - chính sách được kỳ vọng sẽ thúc đẩy các hoạt động đầu tư vào lĩnh vực tìm kiếm, thăm dò và khai thác dầu khí, đặc biệt trong bối cảnh nhiều PSC sắp hết hạn, một số mỏ dầu khí đang ở giai đoạn suy giảm và các mỏ phát hiện mới chủ yếu là mỏ nhỏ, cận biên.

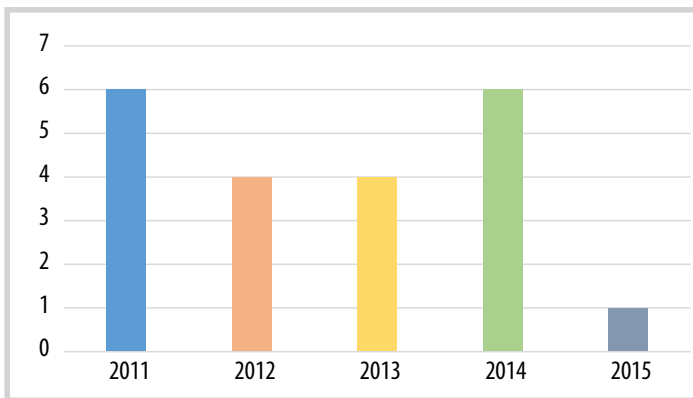

Ngày nhận bài: 25/4/2023. Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 25/4 - 29/6/2023.

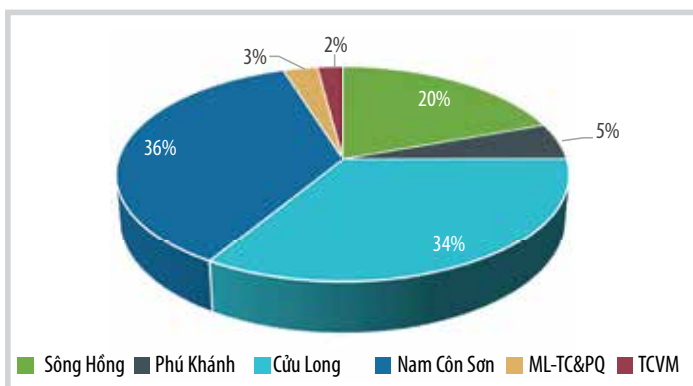
Ngày bài báo được duyệt đăng: 28/11/2023.

Hình 1. Bản đồ các lô dầu khí trên thềm lục địa Việt Nam. [3]

Hình 2. Số lượng PSC đã ký trên thềm lục địa Việt Nam trong giai đoạn 2011 - 2015 [2].

Hình 3. Chi phí thăm dò - thăm lượng trong giai đoạn 2011 - 2015 chia theo từng bể trầm tích [5].

2. Kết quả tìm kiếm thăm dò dầu khí và ký mới PSC tại Việt Nam

Đến thời điểm 30/6/2023, trên thềm lục địa Việt Nam có trên 50 PSC đang còn hiệu lực với gần một nửa đang trong giai đoạn tìm kiếm thăm dò, còn lại ở giai đoạn khai thác hoặc chuẩn bị đưa vào phát triển khai thác. Số lượng các lô dầu khí mở và hoàn trả diện tích là trên 80 lô (Hình 1) [3].

Giai đoạn 2011 - 2015, có 21 PSC được ký mới trên thềm lục địa Việt Nam (Hình 2) [2]. Hoạt động tìm kiếm thăm dò và khai thác dầu khí trong giai đoạn này được đẩy mạnh với trên 50.000 km tuyến địa chấn 2D và khoảng 35.000 km² địa chấn 3D được khảo sát; gần 130 giếng khoan thăm dò - thăm lượng được triển khai thi công. Tổng số có 24 phát hiện dầu khí mới, trong đó có nhiều phát hiện quan trọng như Cá Voi Xanh, Gấu Trắng, Thỏ Trắng, cụm Kinh Ngư, Sao Vàng - Đại Nguyệt, Cá Tầm, Cá Kiếm Đen... Gia tăng trữ lượng trong giai đoạn này đạt khoảng 190 triệu tấn dầu quy đổi, với hệ số bù (gia tăng trữ lượng/sản lượng khai thác) trung bình đạt 1,5 lần [5].

Có thể thấy trong giai đoạn này, hoạt động tìm kiếm thăm dò được các công ty/nhà thầu dầu khí chú trọng với chi phí đầu tư cho thăm dò - thăm lượng cả giai đoạn lên đến 4,5 tỷ USD, cao nhất là năm 2014 đạt trên 1 tỷ USD (Hình 3) [5].

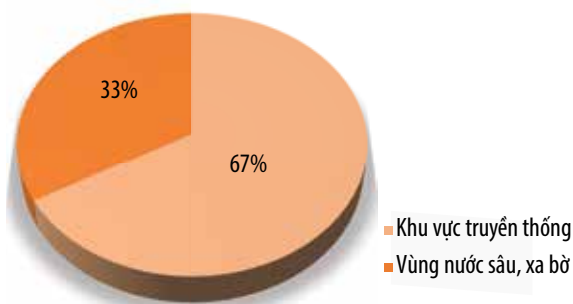
Hoạt động tìm kiếm thăm dò và khai thác dầu khí được thúc đẩy nhờ chính sách khuyến khích đầu tư của nước chủ nhà. Đặc biệt, việc tổ chức vòng đấu thầu năm 2011 đã mở ra cơ hội cho các công ty/nhà thầu tiếp cận tài liệu để xem xét, đánh giá và đề xuất ký PSC [1]. Với 7 PSC được ký mới ở khu vực nước sâu, xa bờ (chiếm 33% các PSC đã ký trong giai đoạn 2011 - 2015) cho thấy sự thay đổi quan điểm của các nhà thầu về đầu tư dự án mới cho các khu vực có chi phí thăm dò lớn, rủi ro cao, nhưng các phát hiện dự báo quy mô lớn và tiềm năng dầu khí cao (Hình 4) [5].

Cùng với việc giá dầu duy trì ở mức cao (xấp xỉ 100 USD/thùng), công tác đầu tư vào hoạt động tìm kiếm thăm dò và khai thác dầu khí được đẩy mạnh, các phát hiện dầu khí có trữ lượng nhỏ hoặc trung bình cũng được xem xét, đưa vào phát triển, do đáp ứng được chỉ tiêu kinh tế tại thời điểm này.

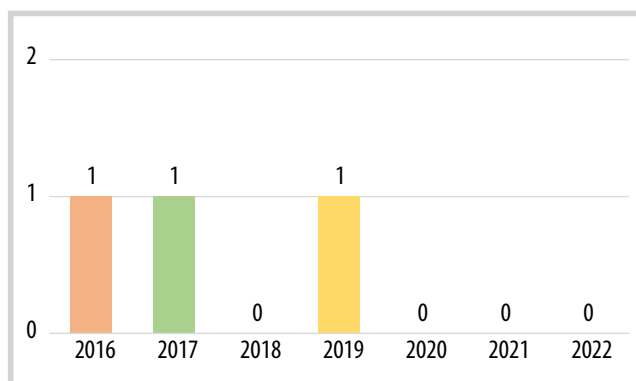
Trong giai đoạn 2016 - 2022, hoạt động tìm kiếm

thăm dò và khai thác dầu khí suy giảm mạnh so với giai đoạn trước đó. Mục tiêu gia tăng trữ lượng và mở rộng vùng hoạt động tìm kiếm thăm dò chưa đạt yêu cầu, chỉ có 3 PSC được ký mới trong cả giai đoạn (Hình 5).

Trên toàn thềm lục địa Việt Nam chỉ thu nổ được 25.000 km tuyến địa chấn 2D và gần 7.000 km² địa chấn

Hình 4. Số lượng PSC ký mới trên thềm lục địa Việt Nam trong giai đoạn 2011 - 2015 [5].

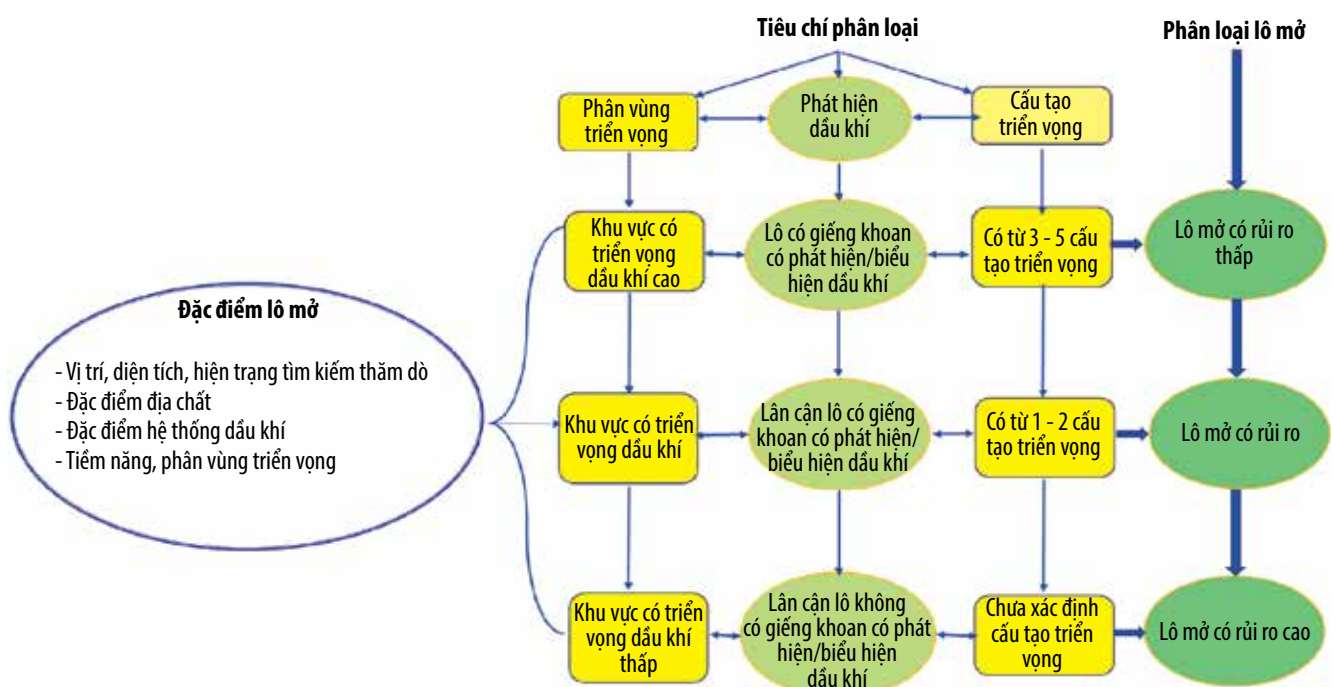
Hình 5. Số lượng PSC đã ký trên thềm lục địa Việt Nam trong giai đoạn 2016 - 2022 [2].

3D; thi công được 80 giếng thăm dò - thăm lượng. Tổng số có 7 phát hiện dầu khí mới, tiêu biểu là các phát hiện Phong Lan Đại, Kèn Bầu, Thổ Tinh Nam và Cá Trích. Gia tăng trữ lượng trong giai đoạn này chưa đủ bù cho sản lượng khai thác, đặt ra thách thức rất lớn trong việc đảm bảo mục tiêu duy trì sản lượng khai thác trong giai đoạn 2021 - 2025.

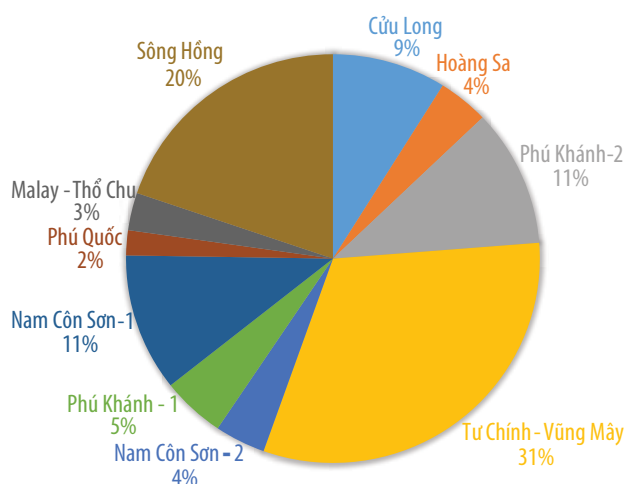
3. Phân loại và đánh giá tiềm năng dầu khí các lô mở

Đối với hơn 80 lô dầu khí mở trên thềm lục địa Việt Nam hiện nay, mức độ rủi ro tìm kiếm thăm dò của từng lô được phân loại dựa trên các tiêu chí tổng hợp về vị trí địa lý, đặc điểm cấu trúc địa chất, hệ thống dầu khí, tiềm năng dầu khí, phân vùng triển vọng và hạ tầng cơ sở hiện có (Hình 6).

Theo tài liệu cập nhật, tiềm năng dầu khí có thể thu hồi tập trung ở 4 bể trầm tích chính Cửu Long, Nam Côn Sơn, Tư Chính - Vũng Mây và Sông Hồng; trong đó dầu chiếm khoảng 30%, khí chiếm khoảng 70%; khu vực nước sâu, xa bờ, khu vực gặp khó khăn khi triển khai thực địa,... chiếm hơn 50% (Hình 7) [1]. Thời gian qua, các nhà thầu dầu khí đã tìm hiểu, tham khảo tài liệu các lô mở, nhưng số lượng các lô/nhóm lô mở được quan tâm rất hạn chế do điều kiện ưu đãi chưa hấp dẫn. Vì vậy, công tác kêu gọi đầu tư vào các lô mở gặp thách thức lớn, cần có các giải pháp khuyến khích để thúc đẩy đầu tư, ký mới các PSC thời gian tiếp theo.

Hình 6. Phân loại các lô mở [6].

Hình 7. Tiềm năng dầu khí của các lô dầu khí mở phân chia theo bể trầm tích [5].

4. Triển vọng thu hút đầu tư vào các lô mở dưới tác động của Luật Dầu khí mới

Trước thực trạng suy giảm đầu tư cho công tác tìm kiếm thăm dò và khai thác dầu khí, cùng với sự sụt giảm của số lượng PSC ký mới trong giai đoạn 2016 - 2022, Tập đoàn Dầu khí Việt Nam đã và đang nghiên cứu, triển khai các giải pháp để đẩy mạnh thu hút đầu tư vào lĩnh vực thăm dò khai thác dầu khí nhằm gia tăng trữ lượng và sản lượng khai thác.

Luật Dầu khí năm 2022 được đánh giá có nhiều quy định phù hợp với tình hình thực tế triển khai các hoạt động dầu khí tại Việt Nam, kỳ vọng sẽ góp phần thúc đẩy các hoạt động đầu tư vào lĩnh vực tìm kiếm thăm dò và khai thác dầu khí. Luật Dầu khí được điều chỉnh trên cơ sở đảm bảo lợi ích hài hòa giữa nhà đầu tư và nước chủ nhà, phù hợp với xu thế chung của thế giới và tiềm năng dầu khí của Việt Nam, cũng như bối cảnh nhiều PSC sắp hết hạn, nhiều mỏ dầu khí đang ở giai đoạn suy giảm/cạn kiệt và các mỏ đã phát hiện chủ yếu là mỏ nhỏ, cận biên.

Căn cứ tiềm năng dầu khí và điều kiện cụ thể của các lô mở ở từng khu vực, cần thiết xây dựng và triển khai kế hoạch đầu tư rộng rãi các lô mở trên thềm lục địa Việt Nam, với những đề xuất ưu đãi, tạo thuận lợi cho các nhà đầu tư theo các quy định của Luật Dầu khí năm 2022. Theo đó:

- Các lô, mỏ dầu khí được hưởng chính sách ưu đãi đầu tư đặc biệt (Khoản 3, Điều 54) có mức thuế suất thu nhập doanh nghiệp áp dụng là 25% (Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp hiện hành chưa quy định mức thuế suất này), thuế xuất khẩu dầu thô là 5% (nằm trong khung thuế suất xuất khẩu theo quy định) và mức thu hồi chi phí tối đa 80% sản lượng dầu, khí khai thác được trong năm;

- Thời hạn của các PSC cũng thay đổi theo hướng có lợi hơn cho nhà đầu tư: đối với lô dầu khí trong danh mục các lô dầu khí được hưởng chính sách ưu đãi đầu tư và ưu đãi đầu tư đặc biệt, thời hạn hợp đồng dầu khí điều chỉnh không quá 35 năm (Luật trước đây quy định là 25 năm), trong đó giai đoạn tìm kiếm thăm dò dầu khí kéo dài không quá 10 năm; các PSC có thể được gia hạn nhưng không quá 5 năm (Luật trước đây quy định là 2 năm) và giai đoạn tìm kiếm thăm dò dầu khí có thể được gia hạn nhưng không quá 5 năm trên cơ sở chấp thuận của Bộ Công Thương;

- Thời gian gia hạn của giai đoạn tìm kiếm thăm dò dầu khí, thời gian giữ lại diện tích phát hiện khí đã được tuyên bố phát hiện thương mại và thời gian tạm dừng thực hiện một số quyền và nghĩa vụ trong hợp đồng dầu khí trong trường hợp bất khả kháng hoặc vì lý do quốc phòng, an ninh không tính vào thời hạn hợp đồng dầu khí (Điều 31, Luật Dầu khí năm 2022) [4].

5. Kết luận và kiến nghị

Trong giai đoạn từ năm 2011 đến nay, công tác tìm kiếm thăm dò dầu khí trên thềm lục địa Việt Nam đã đạt được kết quả đáng khích lệ. Tổng trữ lượng dầu khí đã phát hiện tại Việt Nam đến cuối năm 2022 ước đạt 1,56 tỷ m³ dầu quy đổi (trong đó, dầu và condensate chiếm 48%; khí chiếm 52%). Tiềm năng có thể thu hồi từ các bể trầm tích còn lại dự báo khoảng 1,5 - 2 tỷ m³ dầu quy đổi (dầu và condensate chiếm khoảng 30%; khí chiếm khoảng 70%). Kết quả tìm kiếm thăm dò và khai thác dầu khí đã góp phần quan trọng vào việc hoàn thành các mục tiêu, chiến lược phát triển của Petrovietnam, cũng như đảm bảo sự phát triển ổn định về kinh tế - chính trị - xã hội, an ninh năng lượng và khẳng định chủ quyền biển đảo của quốc gia.

Đã có 24 hợp đồng dầu khí được ký mới trên toàn thềm lục địa Việt Nam trong giai đoạn từ năm 2011 đến tháng 6/2023. Tuy nhiên, việc không có PSC ký mới trong những năm gần đây đặt ra thách thức lớn cho việc đảm bảo mục tiêu gia tăng trữ lượng và duy trì sản lượng khai thác trong nước trong thời gian tiếp theo.

Để đẩy mạnh hoạt động thăm dò khai thác dầu khí nói chung và thu hút đầu tư vào các lô mở, ký mới PSC trên thềm lục địa Việt Nam nói riêng, cần triển khai đồng bộ các giải pháp về kỹ thuật - công nghệ và các giải pháp khác về cơ chế - chính sách (ưu đãi đầu tư/ưu đãi đầu tư đặc biệt) cho các khu vực có tiềm năng hạn chế, rủi ro thăm dò cao, chi phí đầu tư lớn. Theo đó, cần tập trung vào một số giải pháp cụ thể:

- Khẩn trương triển khai chương trình nghiên cứu điều tra cơ bản về dầu khí theo quy định của Luật Dầu khí năm 2022 để định hướng hoạt động tìm kiếm thăm dò cho các khu vực triển vọng dầu khí tại Việt Nam;

- Khuyến khích các nhà đầu tư xây dựng phương án gia hạn/ký mới đối với các PSC sắp hết hạn và đẩy mạnh thăm dò mở rộng/tận thăm dò tại các khu vực đang triển khai các hoạt động phát triển khai thác nhằm tận dụng cơ sở hạ tầng hiện có, sẵn sàng đưa các phát hiện mới vào phát triển;

- Lựa chọn một số lô/nhóm lô mở đủ tiêu chuẩn hưởng chính sách “ưu đãi đầu tư” hoặc “ưu đãi đầu tư đặc biệt” đưa vào vòng đấu thầu các lô mở trong thời gian sớm nhất để khẩn trương lựa chọn được nhà đầu tư ký PSC mới trên thềm lục địa Việt Nam.

Tài liệu tham khảo

[1] Tập đoàn Dầu khí Việt Nam, “*Hội nghị thăm dò khai thác dầu khí năm 2023*”, 2023.

[2] Tập đoàn Dầu khí Việt Nam, “*Tổng hợp thông tin các hợp đồng chia sản phẩm dầu khí giai đoạn 2011 - 2022*”, 2022.

[3] Tập đoàn Dầu khí Việt Nam, “*Báo cáo tình hình hoàn trả và điều chỉnh diện tích các lô Hợp đồng Dầu khí trên thềm lục địa Việt Nam đến 31/12/2022*”, 2023.

[4] Quốc hội, “*Luật Dầu khí*”, Luật số 12/2022/QH15 ngày 14/11/2022.

[5] Nguyễn Thanh Tùng, “*Báo cáo tổng kết, đánh giá công tác tìm kiếm thăm dò dầu khí ở Việt Nam giai đoạn 2011 - 2015 và phương hướng tìm kiếm thăm dò tiếp theo*”, Viện Dầu khí Việt Nam, 2018.

[6] Viện Dầu khí Việt Nam, “*Đánh giá tiềm năng dầu khí các lô mở có triển vọng trên thềm lục địa Việt Nam, thời điểm đến 31/12/2021*”, Kỳ họp lần III, Tiểu ban Thăm dò Khai thác Dầu khí, Tập đoàn Dầu khí Việt Nam, 2022.

OIL AND GAS EXPLORATION IN 2011 - 2022 AND SOME SOLUTIONS TO ATTRACT INVESTMENT INTO OPEN BLOCKS, OFFSHORE VIETNAM

Hoang Anh Tuan¹, Trinh Xuan Cuong¹, Nguyen Van Khuong¹, Nguyen Linh Thai¹
Trinh Huy Hung¹, Nguyen Trung Hieu², Nguyen Quang Tuan²

¹Vietnam Oil and Gas Group

²Vietnam Petroleum Institute

Email: tuanha03@pvn.vn

Summary

As of June 30, 2023, there are more than 80 open blocks (including relinquished areas) on the continental shelf of Vietnam. The remaining hydrocarbon potential of Vietnam is about 1.5 - 2 billion barrels of oil equivalent, of which 30% is oil and 70% is gas.

The paper gives a review of oil and gas exploration in the period 2011 - 2022 and suggests some solutions to attract investment into open blocks, offshore Vietnam, in the future based on favorable conditions pursuant to the Law on Petroleum (Law No. 12/2022/QH15 was passed by Legislature XV of the National Assembly of the Socialist Republic of Vietnam at its 4th session on 14 November 2022 and takes effect from 01 July 2023).

Key words: Exploration and production, hydrocarbon potential, open blocks, Production Sharing Contract (PSC), Law on Petroleum.